

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52-31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfolyamigazgatóság útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

Pályázat.

Kivonat a besztercebányai egyházmegye j. évi VI. körleveléből.

«A latin- és görög szertartású r. kath. Tanítók Országos Segélyalapból nyerhető segélyekért és ösztöndíjakért az említett alap tagjai, illetve a volt tagok özvegyei és árvái ezidén is folyamodhatnak az alap központi bizottságához, az 1257/916. számú körrendeletből ismert uton-módon és az ott jelzett föltételeknek pontos megtartásával.

Az idevágó kérvények az illető plébániahivatal közvetítésével, főtanfolyamigazgatóság útján, legkésőbb f. évi július hó 15-ig terjesztendők be az egyházmegyei hivatalhoz.

Sziveskedjenek a t. lelkész urak az érdekelteket a jelen hirdelményre idejekorán figyelmeztetni.»

Fizetésügyünk.

Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács a hitfelekezeti tanítók anyagi helyzetének szükséges javítása érdekében a következő fölrattal járult dr. Csernoch János Ófőmagasságához, Magyarország biboros hercegprímásához:

Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács a hazai katolikus tanítóság nevében hódoló tisztelettel járul Főmagasságodhoz, esedezvéen, kegyesen meghallgatni méltóztatnék következő alázatos kéréseit:

A magyar kir. kormány a háborúokozta terhes megélhetési viszonyokra tekintettel oly intézkedéseket tett, melyekkel a köztisztviselők és ezek között a hazai tanítóság helyzetét is javítani törekszik.

Nevezetesen 500 korona segélyt utalt ki és ezenfelül kinek-kinek a törvényesen folyósított családi pótlékát is segélyképen folyósította. A magas kormány ezen intézkedése kiterjed a fizetéskiegészítő államsegélyt élvező iskoláknál működő összes rendszeresen alkalmazott tanítóokra és tanítónőkre tekintet nélkül, hogy az illetők közül egyesek élveznek-e már fizetéskiegészítő államsegélyt, avagy nem. Hálával gondolunk arra, hogy ezen utóbbiakra kiterjesztését a háborús segélyezésnek államsegéllyel, Főmagasságod atyai közbenjárása eredményezte. Ez a körülmény bátorít fel arra, hogy alázattal kérelmezzük, méltóztatnék magas szavával odahatni, hogy

az újabban engedélyezett háborús segély és családi pótlék azon hitfelekezeti tanítók és tanítónők részére is állanségély útján megadassék, kik oly iskolánál töltenek be rendszeresített állást, melynek fenntartója eddig egyik tanító részére sem kérelmezett ugyan fizetéskiegészítő államsegélyt, de a jelen időben igazolni tudja, hogy az 1907. évi XXVII. t.-c. 15., 16., 17., 18., 19. és 20. §-aiban foglalt törvényes feltételek alapján fizetéskiegészítő államsegélyre szorul, mert anyagi helyzete folytán a háborús segély és az engedélyezett családi pótlék összegét iskolájánál rendszeresen alkalmazott tanítónak vagy tanítónőnek önerejéből folyósítani nem tudja.

Mély alázattal kérelmezzük azt is, hogy a köztisztviselők és ugyanakkor a tanítók fizetésének törvényhozásilag történő rendezésekor, kegyesen odahatni méltóztatnék, hogy a nem állami tanítók az állam által alkalmazott tanítók fizetésének és lakásbérének teljesen egyenlő fizetésben és lakásbérben részesülhessenek, megszüntetvén ezzel az egyenlő képesítés és ugyanazon köteleességek teljesítése mellett az anyagi ellátásban való különbséget magyar tanító és tanítónő között, amely körülmény a hazai tanítóság legnagyobb részében fájdalmas lehangoztságot tart állandóan ébren a nemzeti köznevelésnek mindenestire hátrányára.

Alázatos kérésünket Főmagasságod főpásztori szívének ismert jóságába ajánlva, vagyunk

Hódoló tisztelettel

Ember Károly,
világi elnök.

Giesswein Sándor,
egyházi elnök.

Katonatanítók.

Irta: Sándor Imre Albert.

Nem azokat értem, akik hadbavonultak, hanem azokat, akik még nincsenek, de akikre szükség van a hadseregben, mint szükség volt orvosra, lelkészre, bíróra. A katonatanítói állások szervezését értem. Esett szó mostanság is róluk, nem novum, amit mondok, csak ébrentartásnak szántam.

A nagy püspökre hivatkozom, az Eötvös-ünnep idején szónokára. Szerinte a kulturát — speciálisan felnőttjeink körében is erősen mutatózó kulturátlanság miatt a tanítónak nemcsak a gyermeki, de a felnőtt lélekben is meg kellene kezdenie. Különböző analfabéta és egyéb képző tanfolyamaink a felnőttek számára munkálják e gondolatot. De — bár tagadnunk nem lehet az eredményt, nem

teljes a siker mindaddig, míg a baj legerősebb aszíluma, a katonaság nincs bevéve. Ez valóságos gyűjtőhelye analfabétáinknak. Elég a számra hivatkoznom: ezer újoncból 22% az írástudatlan 1910-ben nálunk. Hol vagyunk akkor ebben is az ideál Németországtól? Még szerencse, hogy valahol középpütt hallgunk.

S éppen ott, hol az ország minden vidéke, minden rendü-rangú népsége képviselve van, a rideg számok szerint tehát a kulturáliságnak erősen analfabéta fokozatú szervezetében, ott nincs, vagy legalább is igen kevés az orvosság a lehetetlen állapot megszüntetésére. Sajnos, igen sajnós, mert az még nem orvosság, hogy egy-egy ügybuzgó barátja az iskolának (vagy lehet iskolái kérdésnek minősítenünk az analfabétizmust?) megteremti a békeidőben egy-egy ezer nehézséggel, hibával küzdő mutatóványát annak, hogy igen, lehetne a katonaság kebelében kulturális missziót végezni az analfabétizmus leküzdésével. Hisz éppen a legkulturáltanabb férfireteg befogadója! Az eddigi munkáknak lehet legönzettelenebb, de legönzöbbs alapja. Szerencsés véletlennek sora, katonai elüljáróknak idevágó szokatlan érzéke, minden nemtörődomség eltökélt leküzdésének elhatározó ereje és egyéb áldásos tényezők kellene hozzá. De még így is megtörténhetett, hogy a katonatanítói állások szervezésének vezérharcosát (lévén ő póttartalékos), egy tizedes úr akarta támogatni magasabb intézkedésből, ha másban nem, hát a szobarend-ben... Sőt, megtörtént az is, hogy intelligens, hibátlan ortografiájú kereskedőt csak azért talán, mert nem volt karján önkéntespasszománt, «führer úr» Orosdy tanított írnya! Csak azért történhetett ez, mert a csillagkülönbség tudást jelent a többesillagnak...

Ebből azt akartam felszínre hozni, hogy így pedagógiai eszmékben, módszeres eljárásban, tanítói vénában, szóval a tanítás nehéz munkájában analfabéták juthattak szerephez analfabéták oktatásában. De hogy is juthatott szóhoz? Talán rátermettsége nem lett volna póttartalékosunknak, hogy miközben az «i-t», «u-t» tanítja, nem fegyelmezett volna? A csillagszám lett a döntő, ha... még szerencse, hogy közben sikerült ártalmatlanná tenni a fegyelmező-tekinthelyt.

Vajha ily lehetlenségekkel is minden csapat, testünknek megvolnának analfabéta-tanfolyamai! Nem is beszéljek tovább, avagy szakirányú képzésről a polgári élet folytatásaként: annak a zökkenésnek meggátlásául, amit a katonaságnál töltött idő ez irányban okvetlenül jelent. Mert, hogy őszinte legyek, a katonaság kötelékén belül utópiaként látom ezeket!...

Ha a békeidőjű szolgálatnak ezer aprósággal törődő ráérhetéséből átadnának csak egy, ismétlem egy percentet is az analfabétizmus leküzdésének: az irigyelt első grádus felé szökkenve mennénk alig néhány év múltán. Volna hozzá lelkes tanító, anyagi és erkölcsi támogatás a polgárság és a háború tanúságaként hihetően a katonai társadalom köréből is. Csak intézményes garancia kellene, hogy megkezdhető legyen az ez irányú munka.

Mily szomorú volt annak a szegény közlegénynek sorsa — voltam egynéhánnyal — kik nem tudták a betűvetést. Jött a tűzvonalba a várva-várt posta, én betűztem ki szerettei irását és vettem papírra feleletét. Jólesett a köszönet, nem tagadom, az ő öröme még inkább, de legjobb szívvél azt vettem volna, ha egyáltalán ily felebaráti támogatás el-

marad... Ha elő sem adódik... Pedig, «standbelj» volt valamikor a szegény, ott csak megtanulhatott volna nem önszántából, de az állam akaratából.

Azt pedig egyenesen megalázónak kell tartanom hadseregünkre, hogy szemtanúja lehettem analfabéta örvezető taníttatásának. Mit szól vajjon az új választójogi reparáció szerzője, ha a választójogot «altiszti» minősítéshez köti? Szóval: csinálna «sarzsi-jogot». Akkor az én analfabéta örvezetőm is «szaval»...

Én úgy gondolkodom polgári észjárásommal, ha nálunk ily kulturális missziót teljesítene a katonaság azzal, hogy az újonc, amint bevonul, neve után azt hallaná első kérdésül: tud-e írni és olvasni s nem azt, mikor sorozták — talán közelebb nőne szívnkhöz.

A jelek arról tanuskodnak, hogy elhintettük az eszmét itt is, ott is. Nagy napilapjaink, pedagógiai orgánumaink felvetették időnkint a vezérharcos Emhő Gyula eszméjét. Sajnos, hogy jórészt csak az ő tollá adott impulzust saját gondolatai közreadásával. Talán nem volna óriási fontosságú az eszme? Aligha. Valahol másutt van a hiba, hogy kevés a pozitív visszhang. Kétségtelen, hogy megalakult egynehány lábadozó, egy-egy vasutbiztosító vagy őrzészlóaljnál, hadikórházakban egy-egy analfabéta tanfolyam. Sőt: a rokkantoktatás egyik erős ütőkártyájának is indult. Nem tudom hova, meddig jutunk. Szórványos siker nem elégíthet ki ez égető, speciális és kulturális kérdés megoldásában. S amint ismert előttem, éppenséggel nem onnan indult ki a támogatás, ahonnan kiindulnia kellene, hanem oly kulturegyesületből, melynek vezető tisztségű férfija kétségtelenül a katonatanítók eszméjének vezérharcosa.

Feltétlenül biztató, hogy hallgatagon tudomásul veszik, sőt elősegítik illetékes katonai körök a nemes munkát. Mily könnyű volna a bevett első lépcsőkről feljebb törni! Mert azt nem tartom irányadónak, hogy a háború folyamán sikerült ez. Az eljövő békenapokban visszazorol a hadseregben most feltétlenül intező jelleggel dolgozó polgárelem, ismét beáll bizonyos merevség, elzárkózottság. Ez csak árt az ügynek. Lehet különben, hogy pesszimistikusan ítélek.

Valószínűen közelebb jutunk a kérdés megoldásához, ha az egyetemes magyar tanítószágban sikerülne propagandát ütni mellette. Mert kisebb fontosságú kérdést adtak ki, hogy hangulatot csináljanak mellette, miért ne vállaljuk önként, mikor fajunk egyik értékjelzőnek emeléséről van szó? Kellő tapintattal már az iskolába vihetjük az eszmét, terjeszthetjük, munkálhatjuk pedagógiai körök és lapok útján önmagunk körében, megfelelő eszközökkel társadalmi téren is.

Feltétlenül apostolt nyert az ügy a fehérvári püspökben jelzett helyt mondott szavaiból, ez világos. Nem fontos honnan merítette az élesen rávilágító számadatokat, sőt az eszme egészét is. Csak annyit: vajha minél több apostola lenne fölfelé. Mert lefelé elégnek tartanám a tanítószág munkáját, mely kialakítója, pedagógiai feldolgozója lehetne az előmunkálatoknak. Szóval: megszüntetjük az ez irányú gondot.

Ma van bírāja, lelkésze, orvosa és gyógyszerésze a hadseregnek, — per analogiam a falu — miért ne lehetne tanítója? Nemcsak lehetne, de szükséges is. Ha lehet az orvosnövendéket kiképezni tartalékos, sőt aktív katonarorvossá, miért ne lehetne ugyanezt

leni a tanítóval? Hisz a véletlen, t. i. az a körülmény, hogy a tanítóságot is bevonták az egyévi önkéntességbe, mintha kézhez jönne. Egy év sok idő! Most 6—8 hét elég a katonai tudomány elsajátítására, hogy közlegényünk bármely fronton megállhassa képzettség dolgában helyét. Elég az önkéntesnek is 5—6 hó, hogy tiszté lehessen, talán békeidőben is elég lenne, hogy ideje másik felét ingyenes kultúra terjesztésének szentelné. Természetesen ne maga önszántából, de kötelezetten. Mint katonai készültségű, tisztvizsgát tett embert értem, kinek tehát «szobarend»-jéhez nem volna szüksége káplár úr *Mogorvára*, mert maga is éppen kellőszámu csillaggal feldiszipített valaki ahhoz, hogy rendet tartson. Ha már csak ezen fordul a kérdés...

Lehetne félvélenként behívni az új tanító nemzedéket, de úgy valahogy, hogy ebből se személyére, se iskolájára kár ne essék. Esetleg az akkor kilépőkkel kellene hivatalosan helyettesíttetni arra a bizonyos félévi időkülönbségre.

Van másik oldala: szervezzenek a gazdasági és gyógyszerész tisztekhez hasonló ranggal és illetménnyel katonatanító-tiszti állásokat. Szóval: direkt a katonaság embere volna a tanító. Rendes fizetési, előmeneteli beosztása, szolgálati ideje, nyugdíj-jogosultsága lenne. Felfogás dolga, ki miért tartja helyesnek, miért nem. Én csak annyit mondom hozzá: talán éppen a beálló költségtöbbleten buknek meg az ügy... Néhány száz állás szervezéséről van szó, egyéb anyagi, szociális és etikai vonatkozással. De még az sem valószínű, hogy a tanító-nemzedék, hisz jözen ész szerint onnan kellene kikerülnie az önkéntességi évből benmaradókból, — belép-e? Nem valószínű. Ha már e megoldást választják is, akkor a polgári fizetéshez képest dúsabb javadalmazásban kellene részesíteni a katonatanítót, hogy így részint egészséges versenyt és bizonyos rázónlest biztosítsunk. De megbillent államgazdaságunk — kulturális tevékenységről van direkt szó — nem idegenkednének-e? Hisz beszakad az iskola teteje sok helyt a gyermek fejére, csak azért, mert kulturáról van szó... Beállna továbbá okvetlenül bizonyos elkülönülés emberi gyöngességéből következően katonai- és polgártanító közt. Az más, ez más levegő embere s hogy mily másé, arra csak a békeidő külön polgár- és katonabecsület megítélésére hivatkozom. Lehet, hogy a háború ezirányban is átalakít...

Szóval: a nagy általánosságok mellett is a tanító egyévi önkéntességét tartom a katonai analfabéták oktatásának idejéül. Megesínlható a kérdés katonatanítói állások nélkül is.

De hisz ez oly mellékes! Kiforr a helyes út, csak a sziveket és fejeket kellene meggyőzni arról, hogy igenis szegény a folytonos nyugatiskodást játszó kulturánkban a 220-as szám ezer ujoncból. Végtelenül emelné a hadsereg tekintélyét titkos és nyílt támadói előtt, ha egyéb hivatása mellett szinte szórakoztató munkával felét megoldaná analfabétizmusunknak. A másik felét csak megoldanák kulturális egyesületeink és az — állam. Azt a kis irkát, ceruzát és krétát pedig előteremtene magános vagy egyesület, az ügynek megnyert tisztikar... Mert volna tisztés támogatója, sőt remélhetően innen kerülné ki leglelkesebb támogatója ügyünknek... Ezer apró kérdések, mind megoldhatók... — Csak barátot szerezzünk... A fejeket megnyerni, ez a nagy kérdés...

IRODALOM. MŰVÉSZET.

A történelemtanítás.

A magyar történelemtanítás fontos érdeke, hogy megfelelő történelmi képek támogassák a tanító munkáját. A tanügyi kormány gondoskodott is arról, hogy az 1907. évi törvényben meghatározott történelmi képekkel ellássa a hazai népiskolákat. Már több iskola meg is kapta ezeket a képeket. A tanítók megfelelő módszerességgel értékesítik is azokat a történelmi leckék különös céljainak biztosítására. A Szent-István-Társulat a nevelés említett céljainak megvalósítását óhajtja azzal szolgálni, hogy *IV. Károly apostoli király és Zita királyné képét* megfelelő művészi kivitelben a kath. iskolák számára beszerezhetővé teszi. Mai lapunkban olvashatják kartársaink e képek beszerzésére vonatkozó felhívást, melyre e sorokban is különösen felhívjuk kartársainknak és az iskolai hatóságoknak figyelmét.

HIREK.

Apponyi gróf üdvözlése. Selmechánya és vidéke kath. népnevelőegyesülete június hó 18-án tartott üléséből feliratban üdvözölte Apponyi Albert gróf kultuszminisztert. A feliratról kiemeljük a következőket:

«Selmechánya és Vidéke róm. kath. Népnevelők Egyesülete» a háború alatt fölszaporodott nevelési és egyesületi ügyek elintézése céljából f. é. június hó 18-án Istvánházán rendkívüli v. gyűlést tartott s a gyűlésből kifolyólag egyhangú lelkesedéssel megragadja a kedves alkalmat, hogy Nagyméltóságodat, mint a magyar nemzeti népnevelés rendíthetetlen bajnokát és ideális vezérét lelkes örömmel üdvözölje. Nagyméltóságodnak az egész művelt világ által tisztelettel említett neve ragyogó betűkkel van bevésve a magyar nemzeti népoktatás lapjaira és a nemzet napszamosainak — a tanítóságnak — a szívébe már előző minisztersége idejéből is. Bizva-bizunk abban, hogy Nagyméltóságod jelen miniszterségének ideje alatt úgy a magyar nemzeti népoktatást illetőleg, mint pedig a tanítóság szemlémi és anyagi érdekében a tanító és tanító közötti fájó válaszfal lerombolásával az *egyenlő elbírálás és méltánylás elve alapján állva*, a kor és háború okozta nehéz viszonyok emberieszen igazságos mérlegelésével olyan nagy alkotásokkal és *egységes* népoktatási törvényekkel ajándékozta meg nemzetét, amelyek minden időkre emlékeztetessé teszik gróf Apponyi Albert nevét. *Hlavathy József*, ker. esperes, tanfelügyelő, egyházi elnök. *Bachraty József*, világi elnök. *Szpiska Mihály*, jegyző.

Hadiárvákért. Valóban leggyönyörűbb cselekedet a hadiárvák jövő sorsáról való gondoskodás. Főpásztoraink nap-nap után adják erre a lélekemelő példát követés végett. *Zichy Gyula* gróf pécsi püspök ujjában 50 ezer koronát adományozott a hadiárvák nevelésére. A főpásztor lelkes felhívást intézett körlevelében a lelkészkedő papsághoz, hogy hatáskörükben minden megtehető kövessenek a hadiárvákért. *Wurster József* dr. kanonok a leányárvák részére tízezer koronát adományozott. A püspök úr által alapított Emericanumban több hadiárva nyert elhelyezést.

A kath. népiskola fejlesztése. *Zichy Gyula* gróf pécsi püspök *Steiner* Ferenc szükedi és *Koleszarits*

Mátyás atai kántortanítókat igazgató-tanítókká nevezte ki.

Apáca doktor. A Miasszonyunkról nevezett iskolánöverek szerzetének egy tagját, Gyöngyössi M. Auréliát nagy kitüntetés érte a napokban. A kolozsvári tudományegyetem felruházta őt a legmagasabb tudományos képzettség jelével: a bölcsészeti doktori címmel. A tanult nővér négy évig járt az egyetemre s a történelemből s földrajzból tanári oklevelet szerzett. Doktorrá avatása alkalmával szent Erzsébet életéről írt tanulmányt. Ő az első apáca nálunk, aki ezt a legfelsőbb tudományos lépést elérte.

Fiúnevelő-intézet Vác. A Szent József Fiúnevelő-intézet igazgatósága felvesz I—VIII. osztályba járó római katolikus vallású gimnáziumi tanulókat. Havi ellátási díj 50 korona. Az intézet kizárólag papi vezetés alatt áll. A növendékek a váci kegyes-tanítótrendi főgimnáziumba iratnak be. Egyházmegyei tanítók gyermekei kedvezményben részesülnek. Pályázati határidő július 15. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt az intézet igazgatósága (Vac, Honvédsor 4. sz.).

Kitüntetett tanító. Gönczöl József mélykúti-kisenyűmi rom. kath. apátsági tanítót 47 évi szolgálat után a király az arany érdemkereszttel tüntette ki. Ezt a kitüntetést ünnepély keretében június 17-én nyújtotta át a kitüntetettnek az előszállási rom. kath. apátsági iskolában maga az iskolafenntartó, mélt. és főt. dr. Békeffy Remig zirci apát úr.

Az ünnepély elején szép, hazafias dalt énekelték az iskolások. Azután a sárbogardi főszolgabíró úr nyújtotta át az apát úrnak szép beszéd kíséretében az arany keresztet, hogy tüzze azt a kitüntetett mellére. Az apát úr fenkölt beszédben tüzte föl. Beszédje alatt egy szem sem maradt szárazon. Azután a kitüntetett mondott hálás köszönetet. Az ünnepélyt szép ének zárta be. Az ünnepély után az apát úr ebédre látta az arra hivatalosakat, ahol a házigazda ismét felköszöntőivel bilincselte le a jelenlevőket s különösen az ünnepeltet és családját magasztalta.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEL.

L. A. F. A kérdézet ügyben forduljon az illetékes kir. tanfelügyelőséghez. A segély és családi pótlék kiutalása hivatalból történik. Ha megilleti, kiutalják minden külön folyamodás nélkül. — **S. M.** Közzétettük. — **Többeknek.** A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére nem vállalkozik. Ezt minden lap szokászerűen követi. — **H. M.** A nyugdíjintézetbe való felvételért a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez folyamodik. A kérvényt az iskolaszék elnöke küldi be hivatalból a kir. tanfelügyelőséghez továbbítás végett. Mellékletek: születési bizonyítvány, oklevél (másolat), díjlevél és működési bizonyítvány. — **B. Gy.** Kiszedve közlésre vár. Köszönet. — **L. M.** Középfokú vagy felsőbb iskolákat végző hadiárva és rokkantak gyermekei 400 illetve 800 kor. évi segélyt kapnak. E segélyekért a jövő tanévre a főispán útján a Hadi Gondozó Bizottsághoz folyamodjanak.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

A pályázati hirdetéseknel minden szó egyszeri közlési díja 6 fillér.

Esztergomi érseki megye.

Leszenyei (Hontm.) iskolaszék elhalálozás következtében megüresedett k. tanítói állásra *aug. 1-ig* pályázatot hirdet. Javadalma: 1. 2 szobás restaurálás alatt álló lakás, konyha, éléskamra, kamra, istállóval, kert. 2. 6 kat. hold. 901 □-öl szántó és rét 160 kor. értékben. 3. 15 p. mérő buza, 17 pm. rozs 188.20 kor. értékben. 4. 5 öl fa beszállítva 100 kor. értékben. 5. 10 mm. széna. 6. Készpénzben 88 kor. 7. Stóla 80 kor. a többi állami kiegészítésből. Tanítónök is pályázhatnak. Az állás szept. 1-én foglalandó el. *Haller Kálmán* pléb. Lukaménye, (Hontm.) 312 1—2

Tomekpusztai (Pozsonym.) tanítói állomásra pályázat hirdettetik *júl. 10-ig.* Község pénztárából: 120 K. Iskolarét jövedelme: 30 kor.; többi korszerinti államsegélyből. 10 m. tűzifa, melyből a tanterem is fűtendő. Törvény szerinti lakás. Kérvények iskolaszék címére Búrszentgyörgyre küldendők. 307 1—1

A zsitvabesenyői (Barsm.) rom. kath. iskolaszék egy rendes osztálytanítói és egy helyettes tanítói állásra pályázatot hirdet. A rendes tanítói állás javadalmazása: törvényes fizetés államsegéllyel. Egy butorozott szoba; 160 korona lakbér. Kertiletmény helyett takarítás. A helyettes tanító javadalmazása: 1000 korona; egy butorozott szoba. Tanítónök és óvónök is pályázhatnak. Határidő *júl. 10.* 305 1—1

Egri érseki megye.

Aroktó (Borsodm.) rom. kath. iskolaszéke II. tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma hitközségtől 100 kor. és lakás 20 kor. kertpótlékkal, a többi államsegélyből kapja. Férfiak és nők egyaránt pályázhatnak. Szükség esetén a háború tartama alatt nyugdíjast is alkalmazunk. Határidő *júl. 20.* *Cimmermann György* pléb. 314 1—1

A horti rom. kath. iskolához szept. 1-ére helyettes kántortanító kerestetik. Javadalmazás 800 kor. fizetés és a stóla (800—900 kor.) Lakás fűtéssel. Felszerelt kérvények *Kiss János* címére küldendők. 322 1—1

A jászalsószentgyörgyi rom. kath. nyolc tanerős elemi népiskolánál elhalálozás folytán megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1. A község pénztárából évnegyedenkint előre 800 korona. 2. Ugyanonnan évi 240 korona lakbér. 3. Törvényes fizetékiesztés államsegélyből. Kötelessége: díjlevél szerint az iskolaszék által kijelölt osztály vezetés. Felszerelt kérvények (oklevél, keresztlevél, családi állapotot igazoló, illetőségi, már alkalmazásban volt tanítók részéről működési és az eskü letételét igazoló bizonyítványok) *júl. 20-ig* alulírott címére küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. *Varga Sándor* esp.-pléb., iszsk. elnök. 321 1—1

Győri püspöki megye.

A bősárkányi (Sopron m.) rom. kath. iskolaszék a IV. tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazás: törvényes fizetés államsegéllyel, egy butorozott szoba fűtéssel. Határidő *aug. 5.* Férfi- és nőtanítók pályázhatnak. Több évi gyakorlattal bíró nőtanítók előnyben részesülnek. A megválasztott tanítónő kötelessége lesz az iskolánál a női kézimunkát tanítani. Az állás szept. 1-én foglalandó el. *Róm. kath. plébániahivatal.* 325 1—2

A felpécsi (Györm.) rom. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk *július 15-ig.* Javadalma: 11 hold 541 □-öl szántóföld 66.42 korona értékben, párgabona 195.40 kor. értékben. 2 öl fa 52 kor. 80 kor. készpénzben, a többi államsegély. Lakása 2 szoba s a mellékhelyiségek. Az állást szeptember 1-én kell elfoglaltatni. Kérvényeket plébánia hiv. Győrszemere kérjük. *Iskolaszék.* 308 1—1

Fertőendréd (Sopronm. up. Petőházi cukorgyár) róm. kath. iskolánál megüresedett osztálytanítói állásra *aug. 1-ig* pályázat hirdetik. Javadalmazása az iskolafenntartótól 800 korona megfelelő államségellyel, egy szoba a legszükségesebb butorokkal és 180 kor. lakbérpótlék, 20 kor. kertilletmény. Kötelességei a «Rendszabályok» szerint, ezen kívül míg a kántortanítói állás betölthető nem lesz, a kántori teendőket is végzi, ezért kap havonként 20 kor., körülbelül 300 kor. misepénzt és stólát. Az állás szept. 1-én foglalandó el. *Iskolaszék.* 319 1—1

Kalocsai érseki megye.

Körtésen (Bácsm.) róm. kath. iskolához tanítónői állásra pályázat hirdetik. Fizetés községtől 100 kor., természetben lakás vagy lakbér 240 kor. és kertilletmény, a többi államségély. Tartozik az ismétlő iskolát díjtalanul vezetni és a bajavidéki tanítóegyesület tagjává lenni. Tannyelv magyar, német. Pályázat lejár *júl. 5-én*. Állás szept. 1-én elfoglalandó, mely időtől jár a fizetés. Kérvények okmányokkal Esperesi Hivatal Gara (Bácsm.) küldendők. *Isksz. Elnök.* 323 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A **bucsatelepi** róm. kath. elemi népiskola kántortanítói állására pályázat hirdetik. Javadalom: készpénzfizetés a hitközségtől előleges havi részletekben évi 700 korona és a szolgálati év szerinti fizetékieskiegészítő államségély, valamint kétszobás lakás, konyha, pince, fűskamra és kert. A megválasztott tartozik az ismétlőiskolások oktatását is ellátni. Személyes megjelenés a kántoriak miatt szükséges, de külön nem díjazatik. Kellően okmányolt kérvények *Ambrus Tibor* róm. kath. lelkész, iskolaszéki elnök címére Bucsatelepre (Békésm.) küldendők *júl. 22-ig*. Az állás *aug. 15-én* elfoglalandó. 311 1—1

Szentetornyai (Békésm.) róm. kath. osztatlan iskolához helyettest keresk. Díj: havi 100 kor., lakás. Férfi pályázó előnyben részesül ki kántori teendőkért havi 20—40 kor. mellékesre számíthat, okt. 1-től máj. 30-ig. Cim: Szentetornya, Plébánia helyben. 324 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A **nagysándorii** (Trencsénm. vasuti állomás) római kath. iskolához helyettes tanerő kerestetik. Fizetése havi 100 kor., lakás, fűtés. Pályázhatnak tanítók és tanítónők. *Iskolaszéki elnök.* 275 2—3

Dombelvi (Trencsénm.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. 1200 korona készpénzfizetés, átlag 1000 korona kántori mellékes; két szobás lakás, konyha, éléskamra, pince és melléképületek. Két hold szántóföld, hozzá kert és legelő. Tannyelv magyar. Tót nyelv ismerete szükséges. Választás *júl. 19-én* délelőtt 11 órakor próbaének orgonával. Személyes megjelenés nem díjazatik. Nők is pályázhatnak. *Róm. kath. Iskolaszék.* 302 2—2

Szepesi püspöki megye.

Vitanova hitközség (Árvában) II. tanítói állásra nő vagy férfi okl. tanítót keres. Fizetése 1200 kor. fix rendszer lakás, kerttel. Tót nyelv ismerete kötelező. Pályázati határidő *júl. 20. Iskolaszék.* 306 1—1

Szlaniczai (Árvam.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik *júl. hó 14-ére*. Tanítói fizetése: a községtől 1000 kor. államségélyes kiegészítéssel. Kántori járandósága rozs, árpa és zabból 5—5 mérő. Stólaris jövedelem kb. 100 korona, bucsuilletmény 12 korona. 4 öl puhafa, szokásos házszentelés, két szobás lakás, konyha, pince, gazdasági épületek, kert, közös legeltetés 2 drb szarvasmarha számára. Kellően felszerelt folyamodványok számesztői plébániahivatalhoz küldendők. 320 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **vönöczki** (Vasm.) róm. kath. -iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet osztatlan iskolához. Javadalma: két szobás lakás melléképületekkel. Nyolcz katasztrális hold 1331 □-öl föld 188 korona értékben.

Karcgabona páronként $\frac{1}{3}$ mérő rozs 112 kor. értékben. Lélekpénz és egyebekben 77 korona. Három öl kemény hasított tűzifa 60 korona értékben. Kongrua 162 kor. Többi államségély. Kötelességei díjlevél szerint. Pályázati kérvények a kemenesmihályfai plébániára küldendők *be júl. 22-ig*. Választás *júl. 29-én* délután 4 órakor lesz a vönöczki iskolában. Állás szept. elsejen foglalandó el. 281 2—3

A **kemenesmagasii** (Vasm.) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet osztatlan iskolához. Két szobás lakás melléképületekkel, $\frac{1}{4}$ hold konyhakerttel. $15\frac{1}{2}$ hold föld 168 korona értékben. Karcgabona páronként fél mérő rozs 160 korona értékben. Lélekpénz és egyebekben 20 korona. Három régi öl (9 m.) kemény tűzifa 40 korona értékben. Többi államségély. Kötelességei díjlevél szerint. Rokkantak is pályázhatnak. Pályázati kérvények a kemenesmihályfai plébániára küldendők *be júl. 29-ig*. Választás augusztus 5-én délután 4 órakor a kemenesmagasii iskolában lesz. Állás szeptember elsején foglalandó el. 280 2—3

A **szeneteleki** róm. kath. iskolaszék a lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: háromszobás lakás, gazdasági épülettel és kerttel; a törvényes tanítói fizetés készpénzben, 32 kor. fapénz. 200 korona kántori fizetés és legalább 300 kor. stóla. Az iskola hat tanerős. Német, továbbá horvát nyelv tudása szükséges. Amennyiben azonban a megválasztott horvátul nem tudna, köteles a meghatározott istentiszteleteket horvátul elvégezni. Kötelessége a Rendszabályok értelmében. Kérvények az iskolaszéki elnök címére keretnek Szenetelekre (Vasm.) Választás *júl. 22-én* lesz. Személyes megjelenés kívánatos. Állás azonnal elfoglalandó. 286 2—2

A **rábaszenttamási** róm. kath. iskolaszék egy rendes osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Csak nőtlen férfi tanítók és a kántoriakban jártas jó hangú tanítónők pályázhatnak. Fizetése egy butorozott szoba fűtéssel és takarítással. Készpénzben a rendes fizetés, miből 600 koronát az iskolafenntartótól, a többi államségélyből kapja. Azonkívül lakbérkárpótlás 150 kor. és 20 kor. kertilletmény. Kötelessége a háború tartalma alatt az összes kántori teendőket még az iskolai nagy szünidő alatt is pontosan elvégezni, ezért különösen kap még 300 koronát és élvezni fogja az összes stólát. Kötelessége lesz a háború után a kántoriakban díjtalanul segédkezni, egyéb kötelessége díjlevél szerint. Személyes megjelenés férfiaktól nem kívántatik meg, de a nőkre nézve előnyös. Azonban utazási költségek nem térítetnek meg. Választás *július 8-án* délután litánia után. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények a róm. kath. plébánia hivatalához Rábaszenttamás (Vasm.) u. p. Rábamolnári küldendők. *Rigó Zsigmond* apát-pléb. isksz. elnök. 282 2—2

A **szentgyörgyvölgyi** (Zalam.) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: 10 $\frac{1}{2}$ kat. hold szántó, 1 kat. hold rét, 7 mérő rozs, 244 kor. készpénz, stóla és lélekpénz circa 164 kor., tandíjpótló államségély 511 korona. Kétszobás lakás melléképületekkel. A földek bérbe vannak adva. Adót fele részben a bérlők fizetik, felét a javadalmas. Kötelességei díjlevél szerinti. Választás *júl. 8-án*. Az állás elfoglalható azonnal. *Iskolaszék.* 309 1—1

A **vasfarkasfalvai** róm. kath. kántortanítói állásra *aug. hó 15-ig* pályázatot hirdetik. Jövedelem: 4 hold 90 $\frac{1}{2}$ □ föld, 4 öl puhafa, 10 mérő buza, 12 mérő rozs, 130 marok len, 130 tojás, 35 fej káposzta, $2\frac{3}{4}$ mérő zab, $1\frac{1}{2}$ mérő hajdina, körülbelül 400 kor. készpénz és évi 140 kor. stóla; természetbeni modern lakás és megfelelő államségély. Kötelessége: az V—VI. osztály tanítása és kántori teendők végzése. Tannyelv: magyar-német. *Iskolaszék.* 317 1—1

Az **óbéri** róm. kath. iskolaszék az 1918. évi április hó 10-ig szabadságot beteg osztálytanítónő helyettesítésére pályázatot hirdet. Javadalmazása egyszobás lakáson kívül havi 100 kor. Pályázhatnak férfi és nőtanítók. Felszerelt kérvények *júl. hó 15-ig* az óbéri róm. kath. iskolaszék elnökségéhez, u. p. Szenetelek, (Vasm.) intézendők. *Wentzl Ottó* pléb. isksz. elnök. 315 1—1

Halálozás folytán megüresedett **ujhegyi** kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Javadalma: 2 szobás lakás, konyha, kamara, pince, gazdasági épületek. Alapfizetés kiegészítő államsegély 683 kor. Zsellérpénz 30 kor., stó-lajóvedelem 250 kor., 4 hold szántóföld megmunkálva. 2/4 hold rét megmunkálva, ha a tanító nem akar gazdálkodni, a község bérbé veszi a birtokot. 15 hold legelő. 8 régi öl puha fa hazaszállítva. 15 mérő buza, 18 mérő rozsa (a gabona járandóság legnagyobb része természetben jön össze). Tannyelv magyar, istentisztelet nyelve horvat. Pályázati határidő *júl. 10.* Posta: Pusztaszentmihály (Vasm.) Iskolaszék. *Kántár József* pléb. 304 1—1

Váci egyházmegye.

Csomák Gábor kecskeméti róm. kath. főkántorsegédi állásra pályázatot hirdet. Havi fizetése 150 korona és lakás. Csak olyan segéd ajánlkozzék, ki jó hangú és az összes kántori teendőkből jártas. Az állás azonnal elfoglalható. Levélben bővebben. 279 2—2

Jászkarajenő község róm. kath. iskolaszéke egy bel- és egy külterületi elemi népiskolai tanítói állásra az 1913. évi XVI. t.-c. alapján biztosított javadalmazással pályázatot hirdet. Ha a belterületi állás külterületi tanítóval töltenék be, akkor még egy külterületi állásra is szól ezen hirdetés. Okleveles férfi- és nőtanítók kellemesen felszerelt kérvényeket f. évi *júl. 30-ig Kása József* plébános, iskolaszéki elnökhöz adják be. 316 1—2

Veszprémi egyházmegye.

A márkói róm. kath. osztálytanítói állásra *júl. 22-re* pályázat hirdetetik. Törvényes fizetés, új lakás és 20 kor. kerületmény. Köteleességei díjlevel szerint. Tannyelv magyar, istentisztelet nyelve német. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Nők is pályázhatnak, de férfiak előnyben részesülnek. Kérvények róm. kath. plébánia hivatalához, posta Herend (Veszprém) küldendők. Vasúti állomás helyben. 313 1—1

Padári (Zalám) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 2 szoba, konyha, kamra, faház; 7 kh. 589 □-ól kitűnő szántó, 2 kh. 816 □-ól kiváló rét; 2 kh. háromszori megszántása, legeltetési joghelyett 2 kor., 3 szekér széna, borkollektaváltás, 60 kor., ismétlő iskoláért 16 kor., készpénz 33.60 korona, fizetékiegészítés 82.46 kor., stóla 4 kor.; 3 öl tűzifa szállítva és összevágva, lélekgabona átlag 6 mm. rozsa, lélekpénz átlag 12 kor., kertmegváltás 20 korona, államsegély 720 korona kezdőfizetéshez. Köteleességei díjlevel szerint, az adót maga fizeti. Csak a hiteles okmányokkal teljesen felszerelt pályázatok vétetnek figyelembe, melyek *júl. 20-ig* a róm. kath. plébánia hivatalához, Nagykapornak (Zalám) küldendők. Utazási vagy költözési költség nem térítetik meg. Az állást szept. 1-én el kell foglalni. Nők is pályázhatnak. 318 1—1

Helyettes v. segédkántornak ajánlkozik a nyári hónapokra *Komár Gyula* tanító. Ózd, (Borsodm.) 310 1—1

Sorozás—Szuronyroham.

2 felvonásban és színpadielállítási tanács. Még nemzetiségi vidéken is pár nap alatt betanítható és ropant érdekes. 115 filléért portómentesen küldi: *Ivancsó Jenő* néptanító *Nyírgyula*. Jövedelem hadiárvainké! 231 4—4

Száz drb ismert nép-ének hatásos orgonakisérettel 5 K. — 244 kadencia hangnemek szerint rendezve 3 K. — Farkas: Tíz ünnepi preludium 1.20 K. — Tíz szerző, tíz Mária-éneke orgonára 1.20 K. — Tíz drb rekviemhez való elő- és utójáték 1.20 K. — Hatásos orgonadarabok több szerzőtől 1.20 K. — Supper: Ünnepi utójáték (Ite missa est felett) — König Péter: Hat modern orgonadarab. — Bodor: Ave Maria (alt solo) org. kísérettel. — Régenhold: kétszólamú latin mise orgonára à 50 fillér. Megrendelhetők: LUSPAY ktanítónál Eger. 294 2—2

Uj kiadásban megjelent a SZENT RÓZSAFÜZÉREK KÖNYVE,

azaz 50 különféle szent rózsafüzér elmondására vezérlő utmutatások a jámbor ker. kath. hívők használatára.

**Keménytáblás kötésben, vörös
metszéssel, sok képpel diszítve
3 korona 60 fillér.**

Tömeges rendelésnél 20% engedményt nyújtunk.

RÓZSA KÁLMÁN ÉS NEJE
könyvkiadó és könyvnyomda r. t.
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 30.

HEGEDŰK.

Különböző csoportokban: Straduari, Ruggeri, Maggini, Guarneri, Amati, Bergonci, Grancino, Pandolfi, Balestrieri, Gagliano, Gobbetti, Guadagnini, Storioni, Testori, Steiner, Thier mesterek után kivitel szerint teljes felszereléssel és pedig: **Vonó.** Álltartó. Hangtompító. Hangolópis. Gyanta. Hurokhuzatok 3 E, 2 A, 2 D, 1 G. Nyereg és tok. Hegedű formában I. csoport 20 kor., II. csoport 28., III. csoport 30., IV. csoport 36., V. csoport 40., VI. csoport 44., VII. csoport 50., VIII. csoport 56., IX. csoport 60., X. csoport 70., XI. csoport 80., XII. csoport 90. Legfinomabb kivitelben 100 kor.-tól feljebb szállítja

STOWASSER cs. és királyi udv. szállító.

Az ország legnagyobb hangszergyára

vonós és fuvós hangszerekben.

BUDAPEST II., Lánchíd-u. 5.

Ajánlja továbbá az általánosan elismert elsőrendű leghíresebb harmonium-gyártmányokat.

Árjegyzék bármely hangszerről ingyen küldetik.

Legrégibb cég. Alapított 1770.

A Szent-István-Társulatnak az Országos Katholikus Tanügyi Tanács

által elfogadott

HIVATALOS KIRÁLYKÉPEI,

a magy. kir. Honvédelmi Miniszterium Hadsegélyező Hivatalának

özvegyeket és árvákat gyámolító alapja javára.

Kaphatók a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában,

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28-30.

1. számú kép.

Basch Árpád festménye Ófelségét teljes alakban, a Szent István-rend ornátusában ábrázolja. Ófelsége a király különösen kedves gondolatnak találta, hogy a művész a háttérben megfestette a budai várat a Lánchíddal, amelyen a felséges pár bevonulását tartotta.

E színes fénynyomatú kép, mely Ófelsége aláírásának faksimilijével van ellátva, **iskolák, gyűléstermek, hivatalok részére kiválóan alkalmas.**

A kép nagysága 50 40 cm., a fehér keret (margó) szélessége 25 20 cm., tehát a műlap teljes nagysága 75 60 cm. **Ára 8 korona.** 5 cm. széles arany- vagy tölgyfakeretben **45 korona.**

Basch Árpád festményének ezen művészi tökéletességű reprodukciója a Szent-István-Társulat kiadványa.

A befolyó összes tiszta jövedelmet a Hadsegélyező Hivatal özvegy- és árva-alapja javára fordítja a Szent-István-Társulat.

2. számú kép.

IV. Károly király Ófelsége arképe, koronázási ornátusban, a koronával a fején. Népies, olesó kiadás, mélynyomású kivitelben. Ófelsége aláírásának faksimilijével. A kép nagysága 40 50 cm., a fehér keret (margó) szélessége 15 20 cm., tehát a műlap teljes nagysága 55 70 cm. **Ára 6 kor., 5 cm. széles tölgyfakeretben 35 korona.**

Ugyanez rézfénynyomat (kézi nyomás) kiadásban. Ófelsége aláírásának faksimilijével. A kép nagysága 40 50 cm., a fehér keret (margó) 20 30 cm., tehát a műlap teljes nagys. 60 80 cm. **Ára 20 korona, 8 cm. széles tölgyfakeretben 86 korona.**

A kép jövedelme a Hadsegélyező Hivatal özvegy- és árva-alapját gyarapítja.

Zita királyné Őfelsége arcképe, koronázási ruhában, a koronával a fején. Népies, olesó kiadás, mélynyomású kivitelben. Őfelsége a királyné aláírásának fakszimilijével. A kép nagysága 40/50 cm., a fehér keret (margó) szélessége 15/20 cm., tehát a műlap teljes nagysága 55/70 cm. **Ára 6 kor., 5 cm. széles tölgyfakeretben 35 korona.**

3. számú kép.

Ugyanez rézfénynyomat (kézi nyomás) kiadásban. Őfelsége a királyné aláírásának fakszimilijével. A kép nagysága 40/50 cm., a fehér keret (margó) szélessége 20/30 cm., tehát a műlap teljes nagysága 60/80 cm. **Ára 20 korona, 8 cm. széles tölgyfakeretben 86 korona.**

A kép jövedelme a Hadsegélyező Hivatal özvegy- és árva-alapját illeti.

MEGRENDELŐ-LEVEL.

A Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalának

Budapest,

VIII., Szentkirályi-utca 28—30.

Ezennel megrendelem — a Hadsegélyező Hivatal özvegy- és árva-alapja javára — az itt felsorolt királyképeket:

Darab	A k é p c í m e	Összeg
	1. sz. kép. IV. Károly király színes fénynyomatú képe. Ára 8 korona. Ugyanaz, arany- vagy tölgyfakeretben. Ára 45 korona.	
	2. sz. kép. IV. Károly király mélynyomású képe. Ára 6 korona. Ugyanaz, tölgyfakeretben. Ára 35 korona. Ugyanaz, rézfénynyomat (kézi nyomás). Ára 20 korona. Ugyanaz, tölgyfakeretben. Ára 86 korona.	
	3. sz. kép. Zita királyné mélynyomású képe. Ára 6 korona. Ugyanaz, tölgyfakeretben. Ára 35 korona. Ugyanaz, rézfénynyomat (kézi nyomás). Ára 20 korona. Ugyanaz, tölgyfakeretben. Ára 86 korona.	

A rendelés összegét, ... koronát, *a/* egyidejűleg küldöm; *b/* kérem utánvenni.

Név és állás: .....

Pontos cím: .....

Figyelmeztetés! Kérjük ezen megrendelő-levelet pontosan kitöltve hozzánk juttatni. A megküldendő képek címeit kérjük aláhúzni és megjelölni, hogy hány példányban kívánja. — **A csomagolásért és bérmentésért járó tényleges kiadásainkat utánvesszük.** — A fenti keretárak az anyagárak (keret, üveg) folytonos emelkedése következtében csak július hó 1-ig érvényesek.

Stephaneum nyomda r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28a.